
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2015:15

Eget produktionsbolag

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:66 Eget produktionsbolag. Motionärerna vill ge kyrkostyrelsen i uppdrag att undersöka möjligheterna att inrätta ett eget produktionsbolag. Utskottet konstaterar att Svenska kyrkan redan genom sitt ägande i Berling media AB har tillgång till det som motionärerna efterfrågar och anser inte att Svenska kyrkan behöver starta något nytt bolag för detta. Utskottet föreslår därför att motionen ska anses besvarad.

Utskottet konstaterar vidare att i samband med 2013 års kyrkomöte behandlades en liknande motion som kyrkomötet då avslog med motiveringen att Svenska kyrkan har en naturlig samarbetspart i Berling media AB.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att motion 2015:66 är besvarad med vad utskottet anför.

Motionens förslag

Motion 2015:66 av Anna-Karin Westerlund m.fl., Eget produktionsbolag

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att inrätta ett eget produktionsbolag.

Bakgrund

Svenska kyrkans medieutredning

Inledningsvis bör nämnas Svenska kyrkans medieutredning som resulterade i rapporten *Kommunicera mera – med flera!* (SKU 2000:7). Utredningens sammanfattning inleds enligt följande.

Utredningen har av skäl som framgår längre fram i denna rapport ansett att kyrkans kommunikation med medlemmarna och med samhället i stort i görligaste mån bör ske genom de allmänna medier som står till buds. Därför gäller utredningens viktigaste förslag frågorna hur Svenska kyrkans samverkan med de allmänna medierna skall förbättras samt hur kyrkans kommunikation med alla dem som tillhör henne skall möjliggöras.

Nya medievanor

Nya tider skapar nya arenor för andlighet och tro. Alla har inte möjlighet att komma till kyrkan utan söker andra vägar för att ta del av kyrkans budskap. En möjlighet har länge varit de tv-sända gudstjänster och andra, andliga program som tillhandahållits, främst av Sveriges television.

Sveriges television sänder sedan 1955 gudstjänster inspelade från olika församlingar inom Svenska kyrkan och övriga trossamfund. Dessa produktioner av gudstjänster är anpassade för sändning. I genomsnitt når varje gudstjänst cirka 100 000 tittare. De sända gudstjänsterna finns även tillgängliga på svtplay efter sändning och finns kvar i minst 30 dagar. I dagsläget finns inga planer hos Sveriges television att förändra utbudet av gudstjänster.

Utbudet av andligt inriktade program har dock minskat under de senaste åren. I Myndigheten för radio och Tv:s rapport om medieutveckling 2015 mäts svenska folkets medievanor. Rapporten visar att människors tv-vanor har förändrats i takt med den allt större tillgången av utbud och kanaler för all sorts information och underhållning. Kraven på tillgänglighet och flexibilitet ökar. Publiken vill kunna välja när och var de konsumerar rörliga bilder.

Användningen av linjär traditionell tv, radio och dagstidningar har minskat de senaste åren medan internetanvändningen har ökat. En genomsnittlig dag 2014 använder vi nästan dubbelt så lång tid till sociala medier som till traditionella medier på internet.

På samma gång har det blivit betydligt enklare och billigare för enskilda organisationer och personer att producera och sprida film och annan information. Med en vanlig smartmobil kan nästan vem som helst filma och internetpublicera en händelse inom loppet av några minuter. Enkelheten i tekniken skapar helt nya förutsättningar för Svenska kyrkan på alla nivåer att producera rörliga bilder och kostnaderna kan hållas på en rimlig nivå. På samma sätt ställs nya krav på Svenska kyrkans närvaro i digitala medier vad gäller format, plats och innehåll.

Tidigare kyrkomötesbehandling

Frågan om ett eget produktionsbolag har behandlats vid tre tidigare kyrkomöten.

Vid 2008 års kyrkomöte behandlades en motion 2008:44 med förslag om att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda hur Svenska kyrkan kan starta och sända regelbundna webb-tv-gudstjänster. Kyrkolivsutskottet menade i sitt betänkande KI 2008:15 att området borde breddas till att omfatta webb-tv i hela sin bredd och föreslog därför ett uppdrag till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan kan starta och sända regelbunden webb-tv. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid samma kyrkomöte behandlades även motion 2008:77 med förslag om en Svenska kyrkans medieutredning. Kyrkolivsutskottet berörde i sitt betänkande KI 2008:17 frågan om public service kontra egen TV-kanal.

Svenska kyrkan bör självklart ha plats i public service. Därför är det viktigt att Svenska kyrkan regelbundet för samtal med företrädare för public service, för att befästa närvaron där. Att exempelvis starta en egen kvalitativ tv-kanal kostar mycket stora summor, och utskottet menar att Svenska kyrkan inte bör ge sig in i kostsamma projekt av den typen. Däremot kan det vara intressant att se vad exempelvis webb-tv har att erbjuda.

Utskottet konstaterar också att vissa kanaler kommer och går, där närradion är ett exempel. Motionen avslogs med hänvisning till pågående arbete på den nationella nivån.

KI 2015:15

Vid 2009 års kyrkomöte behandlades en motion 2009:78 om att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer, alternativt policy, för att utveckla, stimulera och öka Svenska kyrkans närvaro online. I Kyrkolivsutskottets betänkande KI 2009:02 betonas vikten av att möjligheterna på internet skulle tas till vara och att arbetet skulle ske skyndsamt:

Utvecklingsmöjligheterna på nätet är många och stora. All utveckling ska inte ske på den nationella nivån, men samordningen bör ske där, så att innehållet på Svenska kyrkans webbplats växer och man på sikt kan hitta psalmer att lyssna på, se webb-tv-sända gudstjänster, göra anmälan om inträde i Svenska kyrkan eller ställa frågor on-line.

Utskottet vill att Svenska kyrkan ser de möjligheter som nätet erbjuder och är närvarande och aktiv på internet. Utskottet vill på detta område se en snabb handläggning av den nationella nivån så att inte utvecklingen på nätet hinner springa ifrån kyrkan.

I samband med 2013 års kyrkomöte behandlades motion 2013:73. I den föreslås att kyrkomötet uppdrar åt kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att starta ett eget produktionsbolag. I Kyrkolivsutskottets betänkande KI 2013:11 står följande:

Utskottet menar att det inte är aktuellt att starta ett eget Svenska kyrkans produktionsbolag för webbaserat material. Numera är det vanligare att man köper produktioner av specialiserade företag. Berling Media AB kan ses som ett sådant produktionsbolag som motionären syftar på. Då Svenska kyrkan är en majoritetsägare i Berling Media AB är det naturligt att utveckla samverkan med detta företag

I enlighet med Kyrkolivsutskottets förslag avslog kyrkomötet motionen.

Pilotprojektet Svenska kyrkan Play

I enlighet med Kyrkolivsutskottets förslag i betänkandet KI 2008:15 *Nationell samordning av kommunikation* beslutade kyrkomötet (KmSkr 2008:25) att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda hur Svenska kyrkan kan starta och sända regelbunden webb-tv, inte bara vad gäller gudstjänster. Året därefter förstärktes uppdraget genom kyrkomötets beslut (KmSkr 2009:15) om Svenska kyrkans närvaro på internet, där man uppdrog till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer eller en policy för att utveckla, stimulera och öka Svenska kyrkans närvaro på nätet.

I syfte att ta reda på vilka möjligheter webbsänd television har både vad gäller utbud, avsändare och mottagare genomförde kyrkostyrelsen under perioden september 2011 till och med 15 april 2012 pilotprojektet Svenska kyrkan Play.

Ett antal utvärderingar har genomförts under och efter projektet och många samtal har förts om Svenska kyrkan som producent av digitala, rörliga bilder. Det entydiga svaret är att Svenska kyrkan bör arbeta med rörlig bild som en del av verksamheten och öka närvaron på internet. Webb-tv är ett sätt att synliggöra Svenska kyrkans identitet och verksamhet för den breda allmänheten genom rörlig bild. Ansvarfördelningen mellan de olika nivåerna bör följa den antagna kommunikationsstrategin. Den nationella nivån erbjuder en teknisk plattform, ger stöd till stift och församlingar övergripande material. Stift och församlingar producerar det de behöver.

Under pilotprojektets gång blev det uppenbart att det finns många juridiska aspekter att ta hänsyn till och som man behöver känna till. Efter att projektet avslutats och utvärderats har under sommaren 2015 nationella nivån tillsatt personella resurser för strategi, samordning och viss egen produktion av rörlig bild i enlighet med ovanstående.

Nordiska kyrkor

Svenska kyrkan är inte det enda trossamfund som prövar att kommunicera med hjälp av rörliga bilder på internet. Den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har en enhet för TV- och radioproduktion sedan många år tillbaka. Det finns även ett särskilt avtal mellan SVT:s motsvarighet YLE och kyrkan att producera alla gudstjänster på såväl finska som finlandssvenska i både TV och radio. Kyrkomötet i Finland har anslagit stora resurser för en satsning på nätet som kallas Andligt liv på webben. Utvecklingen i Finland går mot en mer integrerad verksamhet med nätnärvaro genom text, bild och rörlig bild.

I Aalborgs stift i Danmark satsar man på webb-tv. På deras hemsida kan man se mängder av filmer som på ett eller annat sätt handlar om kyrkan. En serie filmer på högst två minuter vardera visar porträtt av olika aktörer i kyrkan: körsångare, organist, hantverkare och så vidare. En annan serie har fått namnet Prästens verkstad. Där intervjuas varje vecka en präst om vad söndagens predikan ska handla om.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2015:66 är besvarad med vad utskottet anför.

Utskottet delar motionärernas åsikt om att det borde finnas fler kristna TV-program i de svenska TV-kanalerna men tror inte att lösningen på detta är att Svenska kyrkan ska starta ett nytt produktionsbolag. Att producera eget material ger ingen automatisk garanti för att det sedan kommer att sändas då det publicistiska oberoendet och antal tittare är viktiga frågor för TV-bolagen. Utskottet konstaterar att Svenska kyrkan genom sitt majoritetsägande i Berling media AB redan har tillgång till det som motionärerna efterfrågar. Något nytt produktionsbolag behöver därför inte startas utan utskottet anser att motionen ska anses besvarad..

Utskottet konstaterar vidare att i samband med 2013 års kyrkomöte behandlades en liknande motion om att starta ett eget produktionsbolag. Kyrkomötet avlog redan då motionen med motiveringen att Svenska kyrkan har en naturlig samarbetspart i Berling media AB.

Uppsala den 25 september 2015

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Marie Nielsén, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Niklas Grahn, Roland Johansson, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Elisabeth Rydström, Stig Eriksson, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Stefan Grundberg, Camilla Persson, Evy Annér, Katarina Glas, Nasrin Sjögren, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Helena Elmqvist, Anders Ahl, Karin Janfalk och Styrbjörn Granquist.

KI 2015:15

Biskoparna Johan Tyrberg och Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.